

ВЕЛОВЕЙСЬКИЙ ТА СВЕНЦІЦЬКИЙ ЗАХИЩАЮТЬ ФУНДАЦІЮ «ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ». ПОЛЕМІКА З ПЕЛЧИНСЬКОЮ-НАЛЕНЧ

- Едвард Кшемень
- 30.08.2018

Чи є депортація глави Фондації «Відкритий Діалог» з ЄС на вимогу Польщі перемогою російських спецслужб, яким Фондація перейшла дорогу? Саме так вважають Анджей Веловецький і Марцін Свенціцький. Вони вступають в полеміку з Катажиною Пелчинською-Наленч, яка не береться судити про зв'язки Фондації, але критикує злощасну діяльність польських спецслужб і їх методичку «боротьби з російськими агентами».

На захист депортованої з Польщі та ЄС Людмили Козловської, глави Фондації «Відкритий Діалог» (ФОД), до редакції OKO.press пишуть двоє відомих демократичних політиків. Вони сперечаються з тезами Катажини Пелчинської-Наленч, яка у своїй статті, опублікованій в OKO.press, зайняла критичну позицію щодо польських спецслужб, але водночас згадала про «сумнівні зв'язки Фондації».

Тези Пелчинської-Наленч: Потрібно захищати принципи, а не «Відкритий Діалог».

«Ці події викликала вкрай суперечливі реакції. Одна сторона (представлена головним чином правими активістами) звинувачує Фондацію *[в зв'язках з російськими спецслужбами. – ред.]*. Інша звинувачує владу в антидемократичній діяльності», – пише Пелчинська-Наленч (спеціалістка з міжнародної політики, колишня заступниця Міністра закордонних справ Польщі, экс-посол Польщі в Росії, нині є головою дослідницького центру «forumIdei» при Фонді Баторія).

«Польські демократичні кола стикнулися з серйозною дилемою – їм доводиться вибирати між захистом свободи НГО та солідарністю з власною державою, яка може потрапити під загрозу з боку «великого брата». Мовчання теж не вирішує проблеми. Методу, застосованому проти «російського агента», можуть знайти й інше застосування. Від нібито очевидних випадків можна швидко перейти до інших».

«Про сумнівні зв'язки Фондації «Відкритий Діалог» пишуть і говорять уже багато років (це почалося задовго до приходу до влади «Закону і Справедливості»). Можна сміливо стверджувати, що на території нашої країни немає іншої організації, яка була б настільки ж оповита підозрами і неясністю. До того ж, крім польських видань, інформація про неоднозначну діяльність «Відкритого Діалогу» з'являлася також в Молдові та Україні», – пише Пелчинська-Наленч.

Що ж робити демократичним організаціям? «Вимагати, щоб Польща була гідна довіри своїх партнерів і надала спецслужбам країн ЄС переконливі докази того, що депортація Людмили Козловської – не політична акція, а протидія реальній небезпеці, яка загрожує Польщі».

Веловецький та Свенціцький: Великий успіх Росії та Казахстану?

Анджей Веловецький – католицький діяч, активіст демократичної опозиції часів Польської Народної Республіки, учасник Круглого Столу, депутат Сейму, сенатор, віце-

маршал Сенату, фахівець у сфері громадянського суспільства. Член ради Фондації «Відкритий Діалог».

Марцін Свенціцький, депутат Сейму від партії «Громадянська Платформа», координатор польських експертів з питань реформи самоврядування в Україні. Брав участь у Круглому Столі (але представляв не ту ж сторону, що і Веловейський, а протилежну, як член Центрального Комітету Польської об'єднаної робітничої партії). В уряді Тадеуша Мазовецького був міністром зовнішньої торгівлі, пізніше – мером Варшави. У травні 2018 спільно з іншими спостерігачами склав звіт про ситуацію з правами людини в Казахстані.

Обидва коментатора докоряють Пелчинській-Наленч тим, що вона недооцінює роботу Фондації щодо захисту «людей, які зазнали переслідування і тортур» з боку авторитарної влади як Росії і Казахстану, так і олігархів Молдови. Вони стверджують, що підозри щодо незрозумілих зв'язків і фінансування на голову Фондації кидають секретні служби цих країн, щоб скомпрометувати і перешкодити її діяльності.

Ось повний текст їхньої полеміки.

Депортація Людмили Козловської – великий успіх Росії та Казахстану?

Марцін Свенціцький та Анджей Веловейський відповідають Катажині Пелчинській-Наленч

У своєму тексті, що має назву «Спецслужби не виправдали очікувань», Катажина Пелчинська-Наленч, з одного боку, справедливо критикує польські секретні служби за той спосіб, яким вони домоглися депортації з ЄС Людмили Козловської, глави Фондації «Відкритий Діалог» (ФОД). Однак, з іншого боку, вона стверджує, що Фондацію захищати не слід.

В аргументації пані Пелчинської-Наленч є дві великі прогалини.

По-перше, вона нічого не пише про величезні досягнення Фондації, яка надзвичайно багато зробила для захисту людей, які зазнавали переслідувань і тортур з боку Путіна, Назарбаєва, Януковича і Плахотнюка. (Володимир Плахотнюк – молдавський олігарх, медіа-магнат і лідер правлячої партії, який корумпував майже увесь державний апарат країни).

По-друге, саме ці досягнення могли стати причиною того, що казахстанські та російські спецслужби уже по горлянку ситі діяльністю Фондації та роблять все можливе, аби дискредитувати пані Козловську і «Відкритий Діалог».

Йдеться про таку діяльність ФОД, як залучення адвокатів, наглядові місії на політичних процесах, петиції на захист осіб, яких переслідують, численні звіти та брошури, що повідомляють не тільки про проблеми з правами людини, але також про осіб, відповідальних за ці проблеми, підтримка Майдану, підтримка України у війні з Росією, лобювання в Європейському Парламенті, спроби розширити список осіб, які підлягають санкціям (зокрема, включити в цей список Путіна) і т.д.

Ми підтверджуємо те, що написав Анджей Веловейський, член Ради Фондації, у своїй [статті](#) в газеті «Rzeczpospolita», про вкрай позитивну і конкретну діяльність ФОД – про зміни, які (зокрема, завдяки лобюванню з боку ФОД) вніс в свої процедури Інтерпол, аби ним більше не могли зловживати з метою екстрадиції політичних біженців. Це дуже засмутило диктаторів на Сході.

Помста Плахотнюка

Авторка статті пише, що молдавські ЗМІ публікували інформацію про «неоднозначну діяльність» Фундації. Водночас вона не врахувала, що в Молдові ФОД займається захистом близько двадцятьох адвокатів, суддів, громадських активістів і журналістів, що викривають шахрайську діяльність Володимира Плахотнюка. На знак помсти Плахотнюк робить все, що може – а може він дуже багато, – щоб позбавити їх свободи, а Людмилу Козловську дискредитувати.

Необачні дії наших спецслужб призвели до того, що Плахотнюк отримав істотну підтримку. Хто, як не російські і казахстанські спецслужби, створюють і розміщують в Інтернеті фальшиві записи інтимних сцен в готельному номері, або знімки російського паспорта, заочно виданого Козловській після вторгнення в Крим (зауважимо, що саме тоді російське громадянство було нав'язано, зокрема, Олегу Сенцову)?

Українці захищають її

Фальшивий документ про слідство, яке нібито проводилося Генеральною прокуратурою України проти Людмили Козловської, також був спростований представником самої прокуратури. Одинадцять українських громадських організацій [виступили](#) зі зверненням на захист Козловської.

Казахстанські спецслужби у своїй боротьбі з Аблязовим здатні на багато що.

[Мухтар Аблязов – казахстанський олігарх, мільярдер, який вступив в конфлікт з президентом Казахстану Назарбаєвим і тепер Назарбаєв переслідує його по всій Європі. До захисту Аблязова долучилася Фундація «Відкритий Діалог». Повідомлення про те, що Аблязов фінансує ФОД, не підтвердилися. – ОКО.press].

Наприклад, вони змогли, діючи за допомогою італійських спецслужб, менше ніж за два дні депортувати з Італії до Казахстану дружину Аблязова і його маленьку дочку на самостійно орендованому літаку; з цією метою були найняті кращі лобісти і детективні фірми (через півроку італійці стали каятися у скоєному і врешті-решт повернули обох викрадених в Італію).

Вищезазначені детективні фірми отримували величезні кошти не тільки на пошуки і стеження за самим Аблязовим по всій Європі, а й на цілий ряд осіб, пов'язаних із ним. У Казахстані донині кидають за ґрати і катують людей, які не хочуть давати свідчення проти Аблязова; про це [публічно заявляє](#) як Фундація, так і інші правозахисні організації.

Франція на вимогу Росії заарештувала Аблязова (за те, що він нібито співпрацював з російськими спецслужбами, як стверджували різні псевдоексперти), але, протримавши його під арештом три роки, все ж таки не депортувала, визнавши, що переслідування Аблязова політично мотивоване.

Пелчинська-Наленч вимагає, щоб Польща, з метою заслужити довіру своїх партнерів у ЄС, «надала спецслужбам країн ЄС переконливі докази того, що депортація Людмили Козловської – не політична акція, а протидія реальній небезпеці, яка загрожувє Польщі».

А якщо такої інформації просто не існує? Тоді, можливо, варто було б написати, що в такому випадку спецслужби повинні вибачитися перед пані Козловською та зняти з неї заборону в'їзду в Шенгенську зону? Звертаємо вашу увагу на те, що заборона була видана не тоді, коли завершився аналіз будь-яких матеріалів і даних, а саме в той день, коли закінчився термін дозволу на тимчасове перебування Людмили Козловської в Польщі.

Крім «сумнівів щодо фінансування», не було вказано ніяких інших причин для депортації. Якщо у наших спецслужб є сумніви щодо фінансів організації, нехай вони з'ясовують це питання із зацікавленими особами, а не влаштовують скандал на пів-Європи. Зрештою, влада вже проводила фінансову перевірку Фундації «Відкритий Діалог» і тоді у них не виникло заперечень або сумнівів – вони з'явилися тільки після виходу статті Крамека.

Фундацію «Відкритий Діалог» захищати варто – оскільки, на нашу думку, саме спецслужбам Росії та Казахстану, а також Володимиру Плахотнюку так важливо зупинити антикремлівську і проєвропейську діяльність Фундації. А що Бартош Крамек дарма написав те, що написав – це вже зовсім інша історія.

*Марцін Свенціцький
Анджей Веловейський*

Оригінальний текст статті польською мовою: “Wielowieyski i Świącicki bronią Fundacji Otwarty Dialog. Polemika z Pełczyńską-Nałęcz”

Посилання: <https://oko.press/wielowieyski-i-swiecicki-bronia-fundacji-otwarty-dialog-polemika-z-pelczynska-nalecz/>